

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-07-01

Ärendenummer GSF-2026-01681

Handläggare

Sara Lingefors

E-post: sara.lingefors@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motion om att avveckla kommunens arbete med Agenda 2030 och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-07-01, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Jörgen Fogelklou (SD) och Emma Altenhammar (SD) om att avveckla arbetet med Agenda 2030. Motionärerna anser att kommunens uppdrag redan är tydligt reglerat i lag och att det inte finns något krav att arbeta med Agenda 2030. De menar att arbetet riskerar att skapa merarbete och ta resurser från kärnverksamheten utan tydlig nytta, samt att kommunen i stället bör styras utifrån lag, lokala mål och prioriteringar för en mer fokuserad styrning.

Inom grundskoleförvaltningen är arbetet med Agenda 2030 integrerat i befintlig styrning och utgör inte ett eget verksamhetsområde. Arbetet medför inga direkta merkostnader eller ökad administration. En avveckling bedöms dock kunna medföra övergångskostnader till följd av behov av revidering av styrdokument, förändrade arbetssätt och ny samordning.

Förvaltningen anser att Agenda 2030 utgör ett övergripande ramverk och fungerar som ett komplement till lagstiftning, nationella miljömål och kommunala styrdokument, samt bidrar till samordning och helhetssyn i hållbarhetsarbetet. En avveckling riskerar att försvaga samordningen och det långsiktiga perspektivet samt leda till ett mer fragmenterat arbetssätt. Mot denna bakgrund föreslås att motionen avstyrks.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Inom grundskoleförvaltningen är Agenda 2030 inte ett separat verksamhetsområde, utan integrerat i befintliga processer. Arbetet innebär därför inga direkta merkostnader i form av särskilda tjänster och bedöms heller inte generera ökad administration. En kommunal avveckling skulle snarare leda till en tid av ökad administration, då rådande styrdokument skulle behöva omarbetas. En avveckling skulle även kunna medföra en kostnad till följd av förändrade arbetssätt och behov av ny samordning, vilket skulle kunna leda till minskad effektivitet och sämre samordning i hållbarhetsarbetet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Miljöarbetet i kommunen styrs i huvudsak av lagstiftning, nationella miljömål samt kommunala styrdokument. Agenda 2030 utgör ett komplement genom att sätta lokala miljöinsatser i ett bredare globalt sammanhang.

Eftersom miljö- och klimatutmaningar är gränsöverskridande kan de inte hanteras enbart på lokal eller nationell nivå. Ett effektivt miljöarbete förutsätter internationell samverkan och gemensamma målsättningar. Agenda 2030 bidrar med en sådan gemensam riktning och skapar förutsättningar för att kommuner, myndigheter och andra aktörer ska kunna arbeta mot samma övergripande mål. Agenda 2030 fungerar idag som en gemensam referensram som kopplar samman lokala insatser med nationella och internationella mål. Utan denna ram finns en risk att hållbarhetsarbetet i större utsträckning fokuserar på lokala och kortsiktiga utmaningar, medan frågor med global påverkan får mindre uppmärksamhet.

En avveckling kan även leda till minskad samordning mellan kommuner och andra samhällsaktörer. Agenda 2030 bidrar till att skapa ett gemensamt språk och gemensamma målsättningar, vilket underlättar samarbete, erfarenhetsutbyte och uppföljning. Om den gemensamma målbilden försvagas kan det bli svårare att jämföra resultat och bedriva ett samordnat hållbarhetsarbete.

Bedömning ur social dimension

Agenda 2030:s fjärde globala mål, *god utbildning för alla*, innebär att alla ska få en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet, samt att ett livslångt lärande ska främjas. Göteborgs Stad har ett omfattande ansvar för utbildning i form av förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, vilket berör den absoluta majoriteten av barn och unga i Göteborg. Ett övergripande mål för utbildningsverksamheten är att säkerställa en hög kvalitet i undervisningen, främja en hög elevnärvaro samt stärka likvärdigheten mellan stadens skolor. Trots pågående utvecklingsinsatser kvarstår utmaningar, särskilt avseende skillnader i kunskapsresultat och måluppfyllelse mellan skolor i olika delar av staden.

Agenda 2030 bidrar till att sätta frågan om god och likvärdig utbildning i en större kontext som en avgörande del av ett socialt hållbart samhälle. Genom detta fungerar Agenda 2030 som en viktig referensram, inte minst i de sammanhang där grundskoleförvaltningen samverkar med externa aktörer kring pedagogisk segregation och jämlika livsvillkor.

Bedömning av barnets bästa

Enligt artikel 28 i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) har alla barn rätt till utbildning, vilket även regleras i skollagen. Skolans uppdrag ligger i linje med Agenda 2030:s mål om att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet samt främja livslångt lärande för alla. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Agenda 2030 fungerar som ett vägledande ramverk för kommunens insatser att skapa långsiktig social utveckling.

Syftet med målen i Agenda 2030 är en hållbar värld och, i en kommunal kontext, hållbara lokalsamhällen. Målen tar sikte på att främja hållbarhet både här och nu och för framtida

generationer. Innehållet som sådant går därför i linje med barns bästa. Förvaltningen bedömer att arbetet inte medför någon extra administration eller resursbehov.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 24 augusti 2026.

Bilaga

Motion av Jörgen Fogelklou (SD) och Emma Altenhammar (SD) om att avveckla arbetet med Agenda 2030.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion av Jörgen Fogelklou (SD) och Emma Altenhammar (SD) om att avveckla arbetet med Agenda 2030. Besvarande nämnder är nämnden för demokrati och medborgarservice, grundskolenämnden, socialnämnden centrum, stadsbyggnadsnämnden, miljö- och klimatnämnden.

Svar ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 31 augusti 2026.

Motionärerna framhåller att kommunens uppdrag är tydligt reglerat i svensk lag och bland annat omfattar skola, äldreomsorg, socialtjänst, samhällsplanering, vatten och avlopp samt räddningstjänst. De menar att kommunerna inte har något lagstadgat krav att arbeta med Agenda 2030 eller att anpassa styrdokument efter ramverkets globala mål. Vidare anser motionärerna att arbetet med Agenda 2030 sker på bekostnad av andra arbetsuppgifter och att tjänstepersoner lägger tid på att koppla kommunens mål till globala formuleringar. Enligt motionärerna riskerar detta att skapa merarbete inom planering, uppföljning och styrning utan att det tydligt kan påvisas hur det stärker kvaliteten i kärnverksamheten.

Dessutom menar motionärerna att det är fullt möjligt att styra kommunen utifrån lagstadgade krav, lokala mål och tydligt formulerade prioriteringar, utan att inkludera Agenda 2030, vilket skulle kunna leda till en mer fokuserad styrning.

Mot denna bakgrund föreslår motionärerna att Göteborgs Stad ska avveckla sitt arbete med Agenda 2030.

Agenda 2030

Agenda 2030 är en handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. Agenda 2030:s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Regeringen har som ambition att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030, både internationellt som nationellt.

För Sveriges del ryms stora delar av Agenda 2030 inom kommunernas grunduppdrag, vilket framgår av reglementet för Göteborgs Stads nämnder.

§ 6 Alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra; social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.

I Göteborgs Stad finns en central samordningsfunktion för Agenda 2030, vars arbete syftar till att följa upp och stödja stadens arbete med Agenda 2030. En stor del av stadens styrdokument tar avstamp i agendan. Hit hör bland annat Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030, Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2025–2030 samt Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023 – 2035. De tre dimensionerna avseende hållbarhet utgår från målen i Agenda 2030.

Stadsledningskontorets centrala samordning av Agenda 2030 utgör ett strukturerat stöd och bidrar till en enhetlig förståelse av hållbarhetsfrågor. Det underlättar kopplingen

mellan skolans verksamhet och stadens övergripande mål samt möjliggör att Agenda 2030 integreras i befintliga styr- och kvalitetsprocesser utan behov av parallella styrmodeller. Samordningen stärker även möjligheten till jämförbar uppföljning inom staden. Sammantaget fungerar den som en gemensam ram som främjar helhetssyn, samordning och kontinuitet i hållbarhetsarbetet.

Nationell lagstiftning gällande hållbarhet

Miljöbalken (1998:808) syftar till att främja en hållbar utveckling så att både nuvarande och framtida generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Miljökvalitetsnormerna anger den lägsta acceptabla miljökvaliteten eller det miljötillstånd som ska eftersträvas.

Utöver lagstiftningen finns det nationella miljömålssystemet med dess miljömål. Dessa mål ska ge en långsiktig inriktning för miljöpolitiken och fungera som vägledning för samhällets samlade miljöarbete. Miljömålen utgör en konkretisering av den ekologiska dimensionen i de globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030.

Enligt regeringsformen har det allmänna ett ansvar att främja delaktighet och jämlikhet i samhället och säkerställa att barns rättigheter tillvaratas. Bestämmelsen anger även att det offentliga ska motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter för alla människor, oavsett kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språk, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller andra personliga förhållanden.

Agenda 2030:s ekonomiska dimension kommer till uttryck genom flera nationella lagar och regelverk som syftar till långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Exempelvis ställer kommunallagen (2017:725) krav på god ekonomisk hushållning, medan budgetlagen (2011:203) ska säkerställa hållbara offentliga finanser. Även arbetsmiljölagen (1977:1160) och lagen om offentlig upphandling (2016:1145) bidrar till ekonomisk hållbarhet genom att främja ett hållbart arbetsliv och ansvarsfull användning av offentliga resurser. Dessa regelverk stödjer genomförandet av flera av Agenda 2030:s mål, särskilt mål åtta, nio och tolv.

Skolans uppdrag

Enligt skolans läroplan (Lgr22) framgår att genom ett *miljöperspektiv* ges elever möjlighet att ta ansvar för den miljö de själva kan påverka, samt skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och hur sättet att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Vidare beskrivs att ett *internationellt perspektiv* är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt för att leva i ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser. Det internationella perspektivet innebär också att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet.

Grundskolan i Göteborg

Agenda 2030 används som ett pedagogiskt stöd i undervisningen. De globala målen erbjuder konkreta exempel och perspektiv som ligger nära skolans uppdrag att arbeta med hållbar utveckling, demokrati, mänskliga rättigheter och globala frågor.

Ramverket bedöms bidra till att stärka elevernas förståelse för sambanden mellan lokala och globala samhällsutmaningar. Samtidigt finns inga tecken på att arbetet med Agenda

2030 tar betydande undervisningstid i anspråk eller tränger undan andra delar av skolans uppdrag.

Andra kommuner

I Stockholms stad finns kommunstyrelsens råd för Agenda 2030. Rådet ska:

- följa och ge råd hur staden tar ansvar och verkar för att intentionerna i Agenda 2030-arbetet utvecklas
- stödja stadens verksamheter att nå målet att vara ledande i genomförandet av agendan
- samverka med stadens nämnder och bolagsstyrelser och ta fram rapporter, analyser och utvärderingar i syfte att stödja stadens verksamheter i genomförandet av Agenda 2030
- vara remissinstans i strategiska och stadsövergripande ärenden.

Rådet består av 17 ledamöter som utses av kommunstyrelsen och som ska representera en bred kunskap och erfarenhet inom olika områden relaterade till Agenda 2030.

Malmö stad beskriver Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling som en ledstjärna för det lokala utvecklingsarbetet. De 17 globala målen är sedan år 2020 en viktig utgångspunkt när kommunfullmäktige sätter sina mål för mandatperioden. Malmö stad arbetar utifrån en modell där Agenda 2030 och de globala målen integreras i kärnverksamheten och i arbetet med att nå kommunfullmäktiges mål. Det innebär att stadens nämnder och styrelser, genom att utveckla den ordinarie verksamheten och arbeta mot kommunfullmäktigemålen, samtidigt ska bidra till att de globala målen uppfylls.

Förvaltningens bedömning

Inom grundskoleförvaltningen fungerar Agenda 2030 som ett övergripande ramverk som stödjer och stärker befintligt hållbarhetsarbete. De globala målen uppfattas inte som en separat styrning, utan som ett perspektiv som bidrar till att integrera sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsaspekter i verksamheten, samt skapar en koppling mellan lokala, nationella och globala mål. Agenda 2030 kompletterar därmed andra styrdokument såsom kommunala mål, miljö- och klimatprogram samt nationella miljömål.

Förvaltningen har inga särskilt avsatta funktioner med ansvar enbart för Agenda 2030. Hållbarhetsarbetet är integrerat i andra funktioner, processer och styrsystem. Eftersom målen är integrerade i befintliga funktioner, leder inte arbetet med Agenda 2030 till ökad administrativ belastning för förvaltningen. En avveckling skulle däremot innebära ett behov av att bland annat omarbета styrdokument.

Genom Agenda 2030 skapas förutsättningar för samordning mellan olika verksamhetsområden inom kommunen. Ramverket bidrar samtidigt till att hållbarhetsfrågor hanteras utifrån ett samlat perspektiv, vilket minskar risken för att enskilda hållbarhetsdimensioner behandlas isolerat från varandra.

Agenda 2030 bidrar också till en långsiktighet som överbryggar mandatperioder och skapar kontinuitet i hållbarhetsarbetet. En kommunal avveckling av Agenda 2030 kan innebära en risk för att vissa hållbarhetsområden ges lägre prioritet samt att långsiktiga insatser försvagas eller avbryts till följd av förändrade politiska prioriteringar mellan mandatperioder.

Sammantaget anser förvaltningen att en avveckling av Agenda 2030 inte bedöms ge några tydliga verksamhetsmässiga eller ekonomiska vinster. Däremot identifieras flera potentiella risker, såsom minskad samordning, försvagat helhetsperspektiv, svagare koppling mellan lokala och globala frågor samt försämrade långsiktighet i styrning och utvecklingsarbete. Inom skolan skulle en avveckling också kunna innebära att ett etablerat pedagogiskt stöd för undervisning om hållbar utveckling går förlorat.

Slutsatsen är att Agenda 2030 i huvudsak utgör ett stöd för verksamheten genom att bidra till samordning, struktur och långsiktighet i hållbarhetsarbetet, utan att vara en belastning eller en separat administrativ börda. Mot bakgrund av detta anser grundskoleförvaltningen att motionen bör avstyrkas.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Elisabet Sandström

Tillförordnad avdelningschef Planering och utveckling